

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๑๕๐๙๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ

เรียน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๖/(คกง.) ๐๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ด้วยเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ได้เสนอเรื่อง กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ ไปเพื่อดำเนินการความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามที่เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้เสนอ

๒. ให้เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ (เรื่อง การเสนอเรื่องเร่งด่วนต่อคณะรัฐมนตรี) ในการเสนอเรื่องนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๒ (เรือนทิพย์), ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๖/(คกง.) ๐๒๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ ภายใต้แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กรอบวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ) ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๒ วรรคแรกของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดว่า ในการเสนอโครงการเพื่อขอใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้วงเงินในแผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ (พระราชกำหนด) ให้สำนักงานฯ จัดทำกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ (กรอบนโยบายฯ) เสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการฯ) เพื่อพิจารณาและนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้การเสนอเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีให้เสนอคณะรัฐมนตรีได้

๒. การดำเนินงานที่ผ่านมา

๒.๑ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้ตรวจเยี่ยมและประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการฯ และผู้บริหารสำนักงานฯ และได้มอบนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมภายใต้บัญชีท้ายพระราชกำหนดเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะต่อไป

๒.๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจกับผู้ทรงคุณวุฒิในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในคณะที่ปรึกษาด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ภายใต้ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๒.๓ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ ได้เสนอกรอบนโยบายฯ ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ โดยคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบในหลักการของกรอบนโยบายฯ และมอบหมายให้ สศช. รับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาประกอบการปรับกรอบนโยบายฯ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการ ได้ดำเนินการปรับกรอบนโยบายฯ และได้นำเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณารับรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๒.๔ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำนักงานฯ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน ภาควิชาการ และประชาสังคมเกี่ยวกับร่างกรอบนโยบายฯ อาทิ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทยสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย สภาเกษตรกรแห่งชาติ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กลุ่มเครือข่าย Satarana (เครือข่ายกลุ่มคนพัฒนาเมือง) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ และแนวทางการดำเนินเพื่อให้การใช้จ่ายเงินกู้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์

๓.สาระสำคัญของกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ.

สำนักงานฯ ขอสรุปกรอบนโยบายฯ ตามที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว ดังนี้

๓.๑ สรุปสถานการณ์และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

๓.๑.๑ สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลกอย่างน้อย ๓.๓๔๘ ล้านคน กระจายตัวอยู่ใน ๒๑๒ ประเทศและเขตปกครองตนเอง โดยการระบาดในภูมิภาคต่าง ๆ ยังคงมีแนวโน้มการระบาดอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีการระบาดรุนแรงขึ้นในทวีปอเมริกาใต้ ทำให้หลายประเทศยังคงมาตรการจำกัดการเคลื่อนที่ของประชาชน และการป้องกันหรือห้ามการเดินทางระหว่างประเทศ แม้ว่าบางประเทศจะสามารถควบคุมการระบาดได้ในระดับหนึ่ง และเริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการภายในประเทศ เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศสามารถดำเนินการไปได้ แต่การเดินทางระหว่างประเทศก็ยังคงอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากประเทศอื่นๆ ส่วนใหญ่ยังคงไม่สามารถควบคุมการระบาดได้

สำหรับประเทศไทย ภายหลังจากรัฐบาลเริ่มบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ อาทิ การจำกัดการเดินทางทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและการงดกิจกรรมบางประเภท ทำให้สถานการณ์การระบาดในช่วงเดือนเมษายนมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นโดยเริ่มพบผู้ติดเชื้อลดลงอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศสามารถขับเคลื่อนได้เป็นลำดับ

๓.๑.๒ ปัจจัยสำคัญที่ยังคงส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยปี ๒๕๖๓ สรุปได้ดังนี้

๑) ความไม่แน่นอนของการสิ้นสุดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ : ปัจจัยที่จะยุติการระบาดในขณะนี้ มีเพียงปัจจัยเดียว คือ การค้นพบวัคซีนที่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คาดว่าการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะคงอยู่ต่อไปอีกระยะหนึ่ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะต่อไปโดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวและบริการ

๒) แนวโน้มการหดตัวของเศรษฐกิจโลก : จากการประมาณการของหน่วยงานระหว่างประเทศ ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คาดว่า เศรษฐกิจโลกจะมีแนวโน้มหดตัวประมาณร้อยละ ๒ - ๓ ในปี ๒๕๖๓ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจสำคัญของไทยไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การลงทุนและการบริโภคของภาคเอกชนภายในประเทศ การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แม้ว่าการส่งออกของไทยในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จะขยายตัวในระดับร้อยละ ๔.๑๗ ก็ตาม ทำให้ทางเลือกในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ของปี ๒๕๖๓ และในระยะถัดไป จึงมีอยู่อย่างจำกัด และจำเป็นต้องมุ่งเน้นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นเพื่อลดผลกระทบจากการหดตัวของภาคเศรษฐกิจสำคัญ รวมทั้งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของภาครัฐในการลงทุนเพื่อพยุงเศรษฐกิจและเกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก

๓) การจ้างงานภายในประเทศ : การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลโดยตรงต่อการจ้างงานในสาขาการท่องเที่ยวและกิจการเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ที่มีแรงงานกว่า ๔ ล้านตำแหน่ง โดยในกรณีที่ประเทศไทยสามารถควบคุมการระบาดภายในประเทศให้อยู่ในวงจำกัด แต่ประเทศอื่นๆ ยังไม่สามารถควบคุมการระบาดได้ คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการทำงานภายในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจะขยายตัวจากภาคท่องเที่ยวและบริการไปสู่ภาคอุตสาหกรรม

๓.๑.๓ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนในประเทศ และการหดตัวของเศรษฐกิจโลกแล้ว ยังส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ เช่น การหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตในระดับโลก (Global Supply Chain Disruption) ซึ่งส่งผลต่อการผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย การขาดแคลนสินค้าจำเป็น (เวชภัณฑ์ ยา อาหาร) การเดินทางระหว่างประเทศ และวิถีชีวิตของประชาชนทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงการกลับมาสร้างความมั่นคงและขีดความสามารถในการรองรับวิกฤตของประเทศ ซึ่งจากวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในเบื้องต้นคาดว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ความปกติใหม่ (New Normal) ดังนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่การผลิต จากเดิมที่ประเทศต่างๆ ได้ใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในภาคการผลิตกระจายฐานการผลิตไปยังต่างประเทศ เพื่อลดต้นทุนของสินค้าขั้นสุดท้าย คาดว่าจะมีการกระจายฐานการผลิตไปในประเทศอื่น ๆ ที่มีศักยภาพในการผลิตใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสี่ยงของการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตและอุตสาหกรรมบางประเภทที่เป็นความมั่นคงของประเทศ อาทิ ยา เวชภัณฑ์ มีแนวโน้มที่จะกลับไปผลิตภายในประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงของการขาดแคลนในช่วงวิกฤต และอาจมีการกำหนดมาตรการห้ามส่งออกสินค้าบางประเภทที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งอาจทำให้กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เกิดขึ้นในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมาเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกป้องผลประโยชน์ของประเทศมากขึ้น และสร้างความสามารถในการพึ่งพาตัวเองและความยืดหยุ่นในระบบเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถรองรับผลกระทบในกรณีที่เกิดวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลจะเร่งตัวขึ้นและมีบทบาทมากขึ้น ทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ และวิถีชีวิตของประชาชนที่จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากขึ้นทั้งในด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ นันทนาการ การศึกษา และแม้กระทั่งรูปแบบการทำงานและวิถีการทำงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการหาความรู้และสร้างรายได้

๓) การเดินทางระหว่างประเทศภายหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ คาดว่าจะไม่สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากความเชื่อมั่นของประชาชน ประกอบกับประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะกำหนดมาตรการด้านสุขภาพของผู้ที่จะเดินทางระหว่างประเทศทั้งในส่วนของประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง เพื่อป้องกันการระบาดซ้ำของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และอาจเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้ ซึ่งแม้ว่าจะสามารถค้นพบวัคซีนที่สามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้แต่คาดว่าประเทศต่าง ๆ อาจจะไม่สามารถจัดหาวัคซีนให้เพียงพอกับประชากรภายในประเทศได้ในระยะเวลาอันสั้น

๓.๑.๔ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ยังมีความไม่แน่นอนของการสิ้นสุดการระบาดและแนวโน้มการหดตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจของไทย และได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างโดยเฉพาะการจ้างงาน การประกอบอาชีพของประชาชน และการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ทำให้จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของภาครัฐและความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในการพยุงเศรษฐกิจเพื่อลดผลกระทบของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เพื่อรักษาการจ้างงานในภาพรวมของประเทศ นอกจากนี้ จากแนวโน้มความปกติใหม่ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกและการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มาสู่การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศโดยประกอบการอย่างมีเหตุผล พอประมาณและมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศจากภายในอันจะช่วยให้มีความสามารถในการต้านทานผลกระทบ (Resilient) จากวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

๓.๒ หลักการ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยและข้อจำกัดของทางเลือกในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำนักงานฯ เห็นควรกำหนดหลักการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ในระยะต่อไป ดังนี้

๓.๒.๑ มุ่งเน้นการฟื้นฟูและสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญต่อสาขาเศรษฐกิจของประเทศที่ยังคงมีความได้เปรียบและมีโอกาสที่จะสร้างการเติบโตให้กับประเทศในช่วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เช่น เกษตรอัจฉริยะ เกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมอาหาร Bio- Economy การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน อุตสาหกรรมบริการให้บริการ (Hospitality Industry) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อกิจกรรรมและธุรกิจชุมชนที่มีศักยภาพและโอกาส

๓.๒.๒ มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพสามารถรองรับแรงงานส่วนเกินที่อพยพกลับท้องถิ่นและชุมชน

๓.๒.๓ มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทั้งในด้านกำลังคน แผนงานโครงการและการลงทุน

๓.๒.๔ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่และภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น ภาคเอกชน มูลนิธิ และภาควิชาการ

๓.๓ แนวทางการดำเนินการ

การใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมภายใต้บัญชีท้ายพระราชกำหนด มีวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาวะวิกฤตและฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดในประเทศและในระดับโลกยังมีความไม่แน่นอนของการสิ้นสุดการระบาด และยังคงมีความเสี่ยงที่ประเทศไทยอาจเกิดการระบาดซ้ำ ดังนั้น การใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดควรต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดในแต่ละช่วงเวลา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๓.๓.๑ ขับเคลื่อนการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูเศรษฐกิจระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน

๓.๓.๒ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้สามารถรองรับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลกในระยะต่อไป อาทิ การสร้างความมั่นคงทางอาหาร เวชภัณฑ์ พลังงาน ดิจิทัล ระบบโลจิสติกส์

๓.๓.๓ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกและนักท่องเที่ยวต่างประเทศในเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น

๓.๓.๔ สร้างระบบการเรียนรู้สำหรับประชาชนในการพัฒนา/ปรับเปลี่ยนทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

๓.๔ กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ วงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๔.๑ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชน เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ชุมชน/วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ นิสิตนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการเรียนและผู้จบการศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน แรงงานในระบบและนอกระบบ และผู้ว่างงาน

๓.๔.๒ หลักเกณฑ์ของโครงการที่เข้าข่ายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

๑) โครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

๒) การดำเนินโครงการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) ของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ การกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย (Equity) ความยั่งยืนของการดำเนินการ (Sustainability) ความโปร่งใส

(Transparency) การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและการตรวจสอบได้ (Accountability) โดยจะต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานที่เปิดเผยต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังอาจต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ๓) โครงการที่สามารถสร้างการจ้างงาน สร้างอาชีพในชุมชน การพัฒนาเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในชุมชน การเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ของชุมชนกับตลาดภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- ๔) โครงการที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในสาขาการผลิต การบริการที่ยังคงมีความได้เปรียบและเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งมีโอกาสในการเติบโตในช่วงหลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยพิจารณานำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG) มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน
- ๕) โครงการที่สามารถกระตุ้นการบริโภค และการผลิตภายในประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๖๓
- ๖) โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของภาคการผลิตและภาคการบริการของประเทศ

๓.๔.๓ ขอบเขตแผนงาน/โครงการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ

แผนงาน/โครงการที่จะขอรับการจัดสรรเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนด เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักการในข้อ ๓.๒ และแนวทางตามข้อ ๓.๓ รวมทั้งส่งผลต่อการปรับโครงสร้างให้สามารถตอบสนองความปกติใหม่ (New Normal) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมีขอบเขตแผนงาน/โครงการ ดังนี้

๑) แผนงานหรือโครงการลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท่องเที่ยวและบริการ :

๑.๑) ภาคเกษตรกรรม : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่ โดย

- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต วางระบบกระบวนการผลิตที่ถูกต้องลักษณะและความปลอดภัย

- ปรับระบบการทำการเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีศักยภาพปรับรูปแบบการทำการเกษตรไปสู่การทำเกษตรอัจฉริยะและเชื่อมโยงการผลิตภาคการเกษตรให้สามารถเข้าสู่เกษตรอุตสาหกรรม โดยประยุกต์ใช้เครื่องจักรกลเกษตรและเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำในกระบวนการผลิต เพื่อปรับระบบการผลิตสู่เกษตรสมัยใหม่ ทั้งนี้ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศเป็นหลัก

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพสินค้า Premium และความหลากหลายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการ

ค้าขายออนไลน์ผ่านตลาด e-Commerce ทั้งที่เป็น e-Marketplace หรือ Social Commerce ด้วยต้นทุน การขนส่งและการตลาดที่แข่งขันได้

๑.๒) ภาคอุตสาหกรรม การค้า/การลงทุน : พื้นฟูอุตสาหกรรมและ ภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด โดยทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สนับสนุนการใช้ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐ สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะแรงงานให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ขยายการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และทดสอบผลิตภัณฑ์ (Testing Center) ในภาคอุตสาหกรรมสำคัญ

๑.๓) ภาคท่องเที่ยวและบริการ : มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Responsible Tourism) อุตสาหกรรมการให้บริการ (Hospitality Industry) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดย ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองหลักและเมืองรอง เพื่อยกระดับคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องให้ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งมาตรฐานด้านสาธารณสุขและ ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยด้านสุขภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยว สร้างและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้เป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้ง ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการ และฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประกอบการ ตลอดจนพัฒนาฝีมือ แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการให้บริการให้มีความพร้อมในการให้บริการ

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการลงทุนและ กิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจฯ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจของประเทศ อาจกำหนดให้มีรูปแบบการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและ ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จในแต่ละด้านเพื่อทำหน้าที่ที่เลี้ยงถ่ายทอดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ

๒) แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน : ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรม ทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน โดย

๒.๑) พัฒนาสินค้าและบริการของชุมชน ได้แก่ การปรับปรุง ส่งเสริม เกษตรกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรรายย่อย และ พัฒนาสินค้าชุมชน (OTOP) การท่องเที่ยวชุมชน และบริการที่เกี่ยวข้องบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย สนับสนุนปัจจัยการผลิต พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูป และการใช้นวัตกรรม ด้วยการสนับสนุนจาก หน่วยงานและสถาบันการศึกษา รวมถึงการรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การสร้าง มูลค่าเพิ่มและรายได้ที่ยั่งยืน

๒.๒) พัฒนาการตลาดและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่งเสริม พัฒนาการตลาดตามแนวทางความปกติใหม่ (New Normal) ที่มีการรักษาระยะห่าง การรักษาความสะอาด และการป้องกันโรคติดต่ออย่างเคร่งครัด และส่งเสริมการเปิดตลาดสู่ภายนอกโดยใช้ระบบการตลาดออนไลน์ รวมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนและเศรษฐกิจ แบบแบ่งปัน (Sharing Economy)

๒.๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมสาธารณประโยชน์ระดับชุมชน ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นแหล่งจ้างแรงงาน

๒.๔) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน โดยให้หน่วยงาน องค์กร และสถาบันการศึกษาสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

๒.๕) เกิดการฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยดึงดูดคนรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการที่มีความรู้และศักยภาพกลับคืนถิ่นเพื่อไปประกอบกิจการในท้องถิ่นของตนเอง

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการที่จะก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพในท้องถิ่นและชุมชนในระยะยาว โดยเฉพาะผู้จบการศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจระดับชุมชนและก่อให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ชนบทได้อย่างยั่งยืน

๓) แผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือน และเอกชน: จัดทำมาตรการด้านภาษีและหรือมิใช่ภาษี เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการรายย่อย การใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศเป็นหลักและการท่องเที่ยวภายในประเทศในช่วงหลังจากสถานการณ์การระบาดยุติแล้ว

๔) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป : มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทางการค้า การลงทุน การผลิตและการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนที่ได้ดำเนินการในข้อ ๑) และข้อ ๒) ให้เป็นไปอย่างสะดวก ปลอดภัย มีมาตรฐาน บนต้นทุนที่แข่งขันได้ ได้แก่

๔.๑) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบชลประทาน โดยการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำทั้งขนาดกลางและขนาดเล็ก น้ำบาดาลที่มีความพร้อมในการดำเนินการ ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยภาคการเกษตรให้มีน้ำใช้เพียงพอต่อการเพาะปลูกแล้ว ยังเป็นการกระจายเม็ดเงินลงทุนไปในพื้นที่ต่าง ๆ และจะเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำของประเทศเพื่อรองรับในกรณีภัยแล้ง และอุทกภัยในอนาคตได้ด้วย

๔.๒) การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ โดย

- การพัฒนา/ปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมในรูปแบบต่างๆ ให้สามารถเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าจากชุมชน/ท้องถิ่นสู่ประตูการค้าหรือจุดต้นทางการเดินทางที่สำคัญของประเทศได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และมีต้นทุนลดลง

- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาทิ ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า โดยให้ความสำคัญกับโครงการที่ช่วยสนับสนุนให้สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของภาครัฐได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๓) การพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนเกิดการวิจัยและพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มภายในประเทศในลักษณะบูรณาการ ทั้งในส่วนของ

การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประกอบอาชีพของประชาชนทั้งในระดับครัวเรือน วิชาชีพชุมชน ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงรองรับการประกอบธุรกิจในภาคการผลิตและภาคบริการในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร 5G เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในอนาคต ตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ครอบคลุมและทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการค้าออนไลน์ภายในประเทศที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชน ผู้ประกอบการ ชุมชนหรือวิชาชีพชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรงและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตของชุมชน

๓.๔.๔ กรอบระยะเวลาดำเนินงาน

กิจกรรม	พฤษภาคม				มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. รับฟังความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างกรอบ นโยบาย Focus Group/ Public Hearing																				
2. เตรียมการร่างกรอบนโยบายเสนอคณะกรรมาธิการ																				
3. คณะกรรมาธิการพิจารณาทบทวนและ finalize กรอบนโยบาย เสนอคณะรัฐมนตรี																				
4. เสนอ ครม. เห็นชอบกรอบนโยบาย																				
5. จัด Project planning workshop ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหมายให้เป็นเจ้าของโครงการ																				
6. หน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอ สกศ.																				
7. สกศ. เสนอคณะอนุกรรมาธิการฯ พิจารณาภายใน 10 วัน																				
8. คณะอนุกรรมาธิการเสนอผลการพิจารณาต่อ คณะกรรมาธิการฯ ภายใน 7 วัน																				
9. คณะกรรมาธิการฯ พิจารณาภายใน 13 วัน																				
10. เสนอผลการพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรี																				
11. หน่วยงานเริ่มดำเนินการ																				

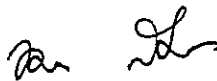
(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เห็นชอบกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ได้มีมติเห็นชอบแล้วในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามข้อ ๑๒ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วสำนักงานฯ จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรียเพื่อพิจารณามีบัญชาให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วยแล้ว จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

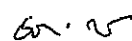

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประธานกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๘๐ ๔๐๘๕
โทรสาร ๐๒ ๒๘๐ ๑๘๖๐
Email: soontraluck@nesdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเจลิมาขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
12 ม.ค. 63

กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ
ภายใต้แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม
ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
กรอบวงเงิน 400,000 ล้านบาท

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตามที่ได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดและทำให้การระบาดอยู่ในวงจำกัด โดยหลายประเทศได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินภายในประเทศและใช้มาตรการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยการใช้มาตรการควบคุมให้ประชาชนอยู่ในเคหสถาน การปิดน่านฟ้าและด่านชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ดำเนินมาตรการและยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังระบบเศรษฐกิจโลก

ประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ โดยพบผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายแรกในเดือนมกราคม 2563 โดยช่วงระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ การระบาดยังอยู่ในวงจำกัด แต่ในช่วงเดือนมีนาคม 2563 การระบาดมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วประเทศและดำเนินมาตรการเพื่อจำกัดการเคลื่อนที่และกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในประเทศ ซึ่งจากความร่วมมือประชาชน เอกชน และภาครัฐ ทำให้ในช่วงเดือนเมษายน 2563 จำนวนผู้ติดเชื้อต่อวันลดลงอย่างต่อเนื่องจนอยู่ในระดับต่ำ

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากการแพร่ระบาดได้เริ่มส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม 2563 โดยสาขาการท่องเที่ยวและบริการได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง และผลกระทบด้านเศรษฐกิจได้เริ่มกระจายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์เป็นต้นมา เมื่อการระบาดเริ่มแพร่กระจายไปยังทวีปยุโรป และสหรัฐอเมริกา

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2563 ประกอบกับแนวโน้มผลกระทบทางเศรษฐกิจในปี 2563 ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบในช่วงเดือนมีนาคม 2563 ไปแล้วระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากวิกฤตที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งในด้านการประกอบธุรกิจ และวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศ และมีแนวโน้มที่ผลกระทบดังกล่าวจะมีความต่อเนื่องยาวนาน เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่จะหยุดยั้งการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 คือการค้นพบวัคซีนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเตรียมการรับมือกับผลกระทบและให้ความช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการภายในประเทศในระยะต่อไป รัฐบาลจึงได้จัดทำพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2563 และได้กำหนดให้พระราชกำหนดฯ มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ประกาศ โดยการดำเนินการตามพระราชกำหนดฯ จะเป็นการให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินในวงเงินไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท เพื่อดำเนินการใน 3 แผนงานหลัก ได้แก่

1) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงินรวม 45,000 ล้านบาท

2) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงินรวม 555,000 ล้านบาท

3) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วงเงินรวม 400,000 ล้านบาท

การดำเนินการตามพระราชกำหนดฯ ดังกล่าว ได้กำหนดกลไกให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ (คณะกรรมการฯ) ซึ่งประกอบด้วย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน 5 คน เป็นกรรมการ และให้รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคนหนึ่งซึ่งเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมายเป็นเลขานุการ และมีผู้แทนสำนักงบประมาณกับผู้แทนสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ เป็นผู้ช่วยเลขานุการร่วม โดยคณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ จึงมีมติเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2563 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน 2563 ซึ่งข้อ 12 ของระเบียบฯ ดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานฯ) จัดทำกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ เสนอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาและนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐเสนอโครงการที่มีความสอดคล้องกับกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ เพื่อขอใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้วงเงินในแผนงานหรือโครงการที่ 3 ตามขั้นตอนต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ มีทิศทางดำเนินการที่ชัดเจน รอบคอบ และมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงได้จัดทำร่างกรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ภายใต้วงเงิน 400,000 ล้านบาท โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. สรุปสถานการณ์และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

1.1 สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ณ เดือนเมษายน 2563 มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลกอย่างน้อย 3.348 ล้านคน กระจายตัวอยู่ใน 212 ประเทศและเขตปกครองตนเอง โดยจำนวนผู้ติดเชื้อในทวีปอเมริกาเหนือประมาณ 1.20 ล้านคน ทวีปยุโรปประมาณ 1.40 ล้านคน ทวีปเอเชียประมาณ 500,000 คน ทวีปอเมริกาใต้ประมาณ 200,000 คน ทวีปแอฟริกาประมาณ 40,000 คน และโอเชียเนีย (รวมออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) ประมาณ 8,000 คน โดยในทวีปยุโรปและประเทศสหรัฐอเมริกายังมีแนวโน้มการระบาดอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีการระบาดเพิ่มมากขึ้นในประเทศรัสเซีย

และทวีปอเมริกาใต้โดยเฉพาะประเทศบราซิลเริ่มมีแนวโน้มการระบาดมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยทวีปแอฟริกายังคงมีแนวโน้มการระบาดและยังไม่มีแนวโน้มที่จะควบคุมได้ ในขณะที่ในทวีปเอเชีย จีน เกาหลีใต้ และไต้หวัน เริ่มควบคุมการระบาดได้แล้ว แต่ประเทศอื่น ๆ อาทิ ตุรกี อินเดีย ยังคงมีการระบาดอย่างต่อเนื่อง สำหรับโอเชียเนีย สามารถควบคุมการระบาดได้ในระดับหนึ่งแล้ว โดยพบผู้ติดเชื้อใหม่ในประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ โดยเฉลี่ยประมาณไม่เกิน 20 คนมากระยะหนึ่งแล้ว

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การระบาดในภูมิภาคต่าง ๆ ยังมีแนวโน้มการระบาดอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีการระบาดรุนแรงขึ้นในทวีปอเมริกาใต้ ทำให้หลายประเทศยังคงมาตรการจำกัดการเคลื่อนที่ของประชาชน และการป้องกันหรือห้ามการเดินทางระหว่างประเทศ แม้ว่าบางประเทศจะสามารถควบคุมการระบาดได้ในระดับหนึ่ง และเริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการภายในประเทศ เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศสามารถดำเนินการไปได้ แต่การเดินทางระหว่างประเทศก็ยังคงอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากประเทศอื่นๆ ส่วนใหญ่ยังคงไม่สามารถควบคุมการระบาดได้

สำหรับประเทศไทย หลังจากจากรัฐบาลเริ่มบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ อาทิ การลดการเดินทางของประชาชน โดยขอความร่วมมือประชาชนให้งดการเดินทางระหว่างพื้นที่โดยไม่จำเป็น การทำงานที่บ้าน งดการทำกิจกรรมที่เป็นกรรวมกลุ่มคนจำนวนมาก จำกัดการให้บริการในร้านอาหาร เครื่องดื่ม การปิดสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของไวรัสโคโรนา 2019 จำกัดเวลาในการออกนอกเคหสถาน และการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้สถานการณ์การระบาดในช่วงเดือนเมษายนมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น โดยเริ่มพบผู้ติดเชื้อลดลงอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศสามารถขับเคลื่อนได้เป็นลำดับ

1.2 ปัจจัยสำคัญที่ยังคงส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยปี 2563 สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ความไม่แน่นอนของการสิ้นสุดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 : ขณะนี้ยังคงมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่อง และหลายประเทศที่เคยควบคุมการระบาดได้ในระดับหนึ่งแล้ว และเริ่มผ่อนคลายมาตรการควบคุมเพื่อหวังผลให้เศรษฐกิจในประเทศเริ่มขับเคลื่อนได้กลับประสบปัญหาการระบาดซ้ำ เช่น ประเทศสิงคโปร์ และญี่ปุ่น เป็นต้น ในขณะที่บางประเทศที่ยังคงมีการระบาดอย่างต่อเนื่องเริ่มได้รับแรงกดดันจากทั้งประชาชนภายในประเทศและภาคธุรกิจให้เริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการต่างๆ เพื่อให้เศรษฐกิจเคลื่อนตัวได้ หลังจากหยุดนิ่งในช่วงเดือนมีนาคม 2563 ซึ่งปัจจัยที่จะยุติการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะนี้ก็มีเพียงปัจจัยเดียว คือ การค้นพบวัคซีนที่สามารถป้องกันการติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศต่าง ๆ และในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะคงอยู่ต่อไปอีกระยะหนึ่ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในช่วงต่อไป โดยเฉพาะในสาขาการท่องเที่ยวที่เป็นหนึ่งในภาคบริการหลักของประเทศในช่วงที่ผ่านมา

1.2.2 แนวโน้มการหดตัวของเศรษฐกิจโลก : จากการประมาณการอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลกจากหน่วยงานระหว่างประเทศ ณ เดือนเมษายน 2563 พบว่า เศรษฐกิจโลกในปี 2563 มีแนวโน้มหดตัวในระดับประมาณร้อยละ 2 - 3 ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจสำคัญของไทยไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การลงทุนและการบริโภคของภาคเอกชนภายในประเทศ การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แม้ว่า การส่งออกของไทยในเดือนมีนาคม 2563 จะขยายตัวในระดับร้อยละ 4.17 แต่ภาคการท่องเที่ยวของไทยจะยังคงได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากมาตรการที่ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลงประมาณร้อยละ 70 การใช้กำลังการผลิตในอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศในเดือนมีนาคม 2563 อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ และ อุตสาหกรรมอาหารเครื่องดื่ม ปรับตัวลดลงประมาณร้อยละ 20 เปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ในขณะที่การลงทุนและการบริโภคของภาคเอกชนในปี 2563 มีแนวโน้มลดลง

จากแนวโน้มการหดตัวของเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลกระทบต่อเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจของไทยข้างต้น พบว่า ทางเลือกในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะถัดไปมีอยู่อย่างจำกัด การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในช่วงปี 2563 จำเป็นต้องมุ่งเน้นในสาขาเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มขยายตัวได้ในระยะถัดไป และสามารถกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นเพื่อลดผลกระทบจากการหดตัวของภาคเศรษฐกิจสำคัญ โดยการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของภาครัฐในการลงทุนเพื่อพยุงเศรษฐกิจและเกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก

1.2.3 การจ้างงานภายในประเทศ : ในช่วงแรกของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลโดยตรงต่อการจ้างงานในสาขาการท่องเที่ยว และกิจการเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ที่มีแรงงานกว่า 4 ล้านตำแหน่ง ซึ่งเมื่อการระบาดขยายตัวไปในภูมิภาคต่าง ๆ และภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันและจำกัดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงเดือนมีนาคม – เมษายนที่ผ่านมา เริ่มส่งผลกระทบต่อการทำงานในภาคการผลิตของประเทศ โดยในขณะนี้ มีแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบไปลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินประกันสังคมประมาณ 1.18 ล้านคน และผู้มีอาชีพอิสระที่ลงทะเบียนขอรับเงินเยียวยาจากภาครัฐ ประมาณ 23 ล้านคน ซึ่งในกรณีที่ประเทศไทยสามารถควบคุมการระบาดภายในประเทศให้อยู่ในวงจำกัด แต่ประเทศอื่นๆ ยังไม่สามารถควบคุมการระบาดได้ ผลกระทบต่อการจ้างงานภายในประเทศจะยังคงอยู่ต่อไปอีก ระยะเวลาหนึ่งและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าผลกระทบต่อการทำงานในประเทศจะขยายตัวจากภาคบริการไปสู่ภาคอุตสาหกรรมบางสาขา อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์ เนื่องจากการลดลงของความต้องการ (Demand) ภายในประเทศและต่างประเทศ

1.3 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน 212 ประเทศและเขตการปกครอง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนในประเทศต่าง ๆ และการหดตัวของเศรษฐกิจโลกแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อด้านอื่น ๆ เช่น การหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตในระดับโลก (Global Supply Chain Disruption) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย การขาดแคลนสินค้าจำเป็น (เวชภัณฑ์ ยา อาหาร) การเดินทางระหว่างประเทศ และวิถีชีวิตของประชาชน เป็นต้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงการกลับมาสร้างความมั่นคงและเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับวิกฤตของประเทศ ซึ่งจากวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คาดว่า ในเบื้องต้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ความปกติใหม่ (New Normal) ดังนี้

1.3.1 การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่การผลิต จากเดิมที่ภาคอุตสาหกรรมกระจายฐานการผลิตไปในประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตเป็นจำนวนมาก และใช้ประโยชน์จากมาตรการภาษีและข้อตกลงทางการค้า เพื่อ

ลดต้นทุนของสินค้าขั้นสุดท้าย คาดว่าจะมีการกระจายหรือย้ายฐานการผลิตไปในประเทศอื่น ๆ ที่มีศักยภาพในการผลิตใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสี่ยงของการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิต และอุตสาหกรรมบางประเภทที่เป็นความมั่นคงของประเทศ อาทิ ยา เวชภัณฑ์ มีแนวโน้มที่จะกลับไปผลิตภายในประเทศเพื่อลดความเสี่ยงของการขาดแคลนในช่วงวิกฤต และอาจมีการกำหนดมาตรการห้ามส่งออกสินค้าบางประเภทที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งอาจทำให้กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เกิดขึ้นในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา เปลี่ยนแปลงไปสู่การปกป้องผลประโยชน์ของประเทศมากขึ้น และสร้างความสามารถในการพึ่งพาตัวเองและความยืดหยุ่นในระบบเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถรองรับผลกระทบในกรณีที่เกิดวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3.2 การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลจะเร่งตัวขึ้น และมีบทบาทมากขึ้นทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ และวิถีชีวิตของประชาชนที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทั้งในด้านการซื้อขายสินค้า บริการ นันทนาการ การศึกษา และแม้กระทั่งรูปแบบการจ้างงานและวิธีการทำงาน ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการหาความรู้และสร้างรายได้

1.3.3 การเดินทางระหว่างประเทศภายหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเบื้องต้น คาดว่า การเดินทางระหว่างประเทศจะไม่สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วภายหลังสิ้นสุดการระบาด เนื่องจากความเชื่อมั่นของประชาชน ประกอบกับประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะกำหนดมาตรการด้านสุขภาพของผู้ที่จะเดินทางระหว่างประเทศ ทั้งในส่วนของประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง เพื่อป้องกันการระบาดซ้ำ ซึ่งแม้ว่าจะสามารถค้นพบวัคซีนที่สามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ประเทศต่าง ๆ อาจไม่สามารถจัดหาวัคซีนให้เพียงพอกับประชากรภายในประเทศได้ในระยะเวลาอันสั้น

1.4 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

ผลกระทบจากการระบาดที่ยังมีความไม่แน่นอนและแนวโน้มการหดตัวของเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจของไทยทั้งในภาคการผลิต ภาคการบริการ และภาคการส่งออก ไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ ทำให้เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจของไทยในช่วงที่ยังคงมีสถานการณ์การระบาดทั่วโลกเหลือเพียงการใช้ทรัพยากรของภาครัฐและความสามารถในการจัดหาทรัพยากรในการพยุงเศรษฐกิจ ขณะที่วิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบเป็นวงกว้างโดยเฉพาะการจ้างงาน การประกอบอาชีพของประชาชน และการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ทำให้ในระยะสั้นจำเป็นต้องลดผลกระทบของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เพื่อรักษาการจ้างงานในภาพรวมของประเทศ

นอกจากนี้ แนวโน้มความปกติใหม่ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกและการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มาสู่การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยประกอบการอย่างมีเหตุผล พอประมาณและมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศจากภายในอันจะช่วยให้มีความสามารถในการต้านทานผลกระทบ (Resilient) จากวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

2. หลักการ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยและข้อจำกัดของทางเลือกในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำนักงานฯ เห็นควรกำหนดหลักการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะต่อไป ดังนี้

2.1 มุ่งเน้นการฟื้นฟูและสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญต่อสาขาเศรษฐกิจของประเทศที่ยังคงมีความได้เปรียบและมีโอกาสที่จะสร้างการเติบโตให้กับประเทศในช่วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น เกษตรอัจฉริยะ เกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมอาหาร Bio- Economy การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน อุตสาหกรรมการให้บริการ (Hospitality Industry) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อกิจกรรมและธุรกิจชุมชนที่มีศักยภาพและโอกาส

2.2 มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพสามารถรองรับแรงงานส่วนเกินที่อพยพกลับท้องถิ่นและชุมชน

2.3 มุ่งเน้นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ทั้งในด้านกำลังคน แผนงานโครงการและการลงทุน

2.4 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่และภาคส่วนอื่นๆในสังคม เช่น ภาคเอกชน มูลนิธิ และภาควิชาการ

3. แนวทางการดำเนินการ

การใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดฯ มีวัตถุประสงค์ในการพยุงเศรษฐกิจในภาวะวิกฤต และฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดในประเทศ และในระดับโลกยังมีความไม่แน่นอนของการสิ้นสุดการระบาด และยังคงมีความเสี่ยงที่ประเทศไทยอาจเกิดการระบาดซ้ำ ดังนั้น การใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดฯควรต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดในแต่ละช่วงเวลา โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขับเคลื่อนการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูเศรษฐกิจระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาชน

3.2 สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้สามารถรองรับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลกในระยะต่อไป อาทิ การสร้างความมั่นคงทางอาหาร เวชภัณฑ์ พลังงาน ดิจิทัล ระบบโลจิสติกส์

3.3 ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกและนักท่องเที่ยวต่างประเทศในเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากขึ้น

3.4 สร้างระบบการเรียนรู้สำหรับประชาชนในการพัฒนา/ปรับเปลี่ยนทักษะ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

4. กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ วงเงิน 400,000 ล้านบาท

4.1 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชน เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ชุมชน/วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ แรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นิสิตนักศึกษาที่อยู่ระหว่างการเรียนและผู้ที่จะจบการศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน แรงงานในระบบและนอกระบบ และผู้ว่างงาน

4.2 หลักเกณฑ์ของโครงการที่เข้าข่ายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

4.2.1 โครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 13 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 พ.ศ.2563

4.2.2 การดำเนินโครงการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) ของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ การกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย (Equity) ความยั่งยืนของการดำเนินการ (Sustainability) ความโปร่งใส (Transparency) การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและการตรวจสอบได้ (Accountability) โดยจะต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานที่เปิดเผยมต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังอาจต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

4.2.3 โครงการที่สามารถสร้างการจ้างงาน สร้างอาชีพในชุมชน การพัฒนาเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในชุมชน การเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ของชุมชนกับตลาดภายในประเทศและระหว่างประเทศ

4.2.4 โครงการที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในสาขาการผลิต การบริการที่ยังคงมีความได้เปรียบและเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งมีโอกาสในการเติบโตในช่วงหลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยพิจารณานำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG) มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

4.2.5 โครงการที่สามารถกระตุ้นการบริโภค และการผลิตภายในประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี 2563

4.2.6 โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของภาคการผลิตและภาคการบริการของประเทศ

4.3 ขอบเขตแผนงาน/โครงการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ

แผนงาน/โครงการ ที่จะขอรับการจัดสรรเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดฯ ต้องเป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักการในข้อ 2 และแนวทางตามข้อ 3 รวมทั้งส่งผลต่อการปรับโครงสร้างให้สามารถตอบสนองความปกติใหม่ (New Normal) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีขอบเขตแผนงาน/โครงการ ดังนี้

4.3.1 แผนงานหรือโครงการลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท่องเที่ยวและบริการ :

1) ภาคเกษตรกรรม : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่ โดย

- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร อาทิ การสร้างความมั่นคงแหล่งน้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน โรงคัดแยกผลผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต วางระบบกระบวนการผลิตที่ถูกต้องลักษณะและความปลอดภัย

- ปรับระบบการทำการเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีศักยภาพปรับปรุงแบบ การทำการเกษตรไปสู่การทำเกษตรอัจฉริยะ เช่น เกษตรแม่นยำ เกษตรแปลงใหญ่ การเกษตรที่มีมูลค่าสูง และ เชื่อมโยงการผลิตภาคการเกษตรให้สามารถเข้าสู่เกษตรอุตสาหกรรม โดยประยุกต์ใช้เครื่องจักรกลเกษตรและ เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำในกระบวนการผลิต เพื่อปรับระบบการผลิตสู่เกษตรสมัยใหม่ ทั้งนี้ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศเป็นหลัก

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ สินค้า Premium และความหลากหลายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถค้าขายออนไลน์ ผ่านตลาด e-Commerce ทั้งที่เป็น e-Marketplace หรือ Social Commerce ด้วยต้นทุนการขนส่งและการตลาดที่แข่งขันได้

2) ภาคอุตสาหกรรม การค้า/การลงทุน : ฟื้นฟูอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด โดยทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สนับสนุนการใช้เครื่องจักรและ อุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ อุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐ สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนใน การพัฒนาทักษะแรงงานให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ขยายการจัดตั้งศูนย์วิเคราะห์และทดสอบ ผลิตภัณฑ์ (Testing Center) ในภาคอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ อาหารสำเร็จรูป อาหารเสริม ชีวเคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการพัฒนาศูนย์วิจัยเพื่อสนับสนุนการผลิตขั้นสูง ในภาคอุตสาหกรรม เช่น การก่อสร้างเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน เป็นต้น

3) ภาคท่องเที่ยวและบริการ : มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ (Responsible Tourism) อุตสาหกรรมการให้บริการ (Hospitality Industry) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยปรับปรุงและฟื้นฟู แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองหลักและเมืองรอง เพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและ บริการที่เกี่ยวข้องให้ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งมาตรฐานด้านสาธารณสุขและด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยด้านสุขภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยว สร้างและยกระดับแหล่ง ท่องเที่ยวใหม่ให้เป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการ และฝึกอบรม และพัฒนาผู้ประกอบการ ตลอดจนพัฒนาฝีมือแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการให้บริการให้มีความพร้อมในการให้บริการ

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจฯ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ อาจกำหนดให้มีรูปแบบการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จในแต่ละด้านเพื่อทำหน้าที่ที่เสี่ยงถ่ายถอดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ

4.3.2 แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน : ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน โดย (1) พัฒนาสินค้าและบริการของชุมชน ได้แก่ การปรับปรุง ส่งเสริมเกษตรกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรรายย่อย และพัฒนาสินค้าชุมชน (OTOP) การท่องเที่ยวชุมชน และบริการที่เกี่ยวข้องบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต พัฒนาระบบการผลิต การแปรรูป และการใช้นวัตกรรม ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานและสถาบันการศึกษา รวมถึงการรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ได้อย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาดิน แหล่งน้ำ พันธุ์พืช/สัตว์ การพัฒนาและรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น (2) พัฒนาการตลาดและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยส่งเสริมพัฒนาการตลาดตามแนวทางความปกติใหม่ (New Normal) ที่มีการรักษาระยะห่าง การรักษาความสะอาด และการป้องกันโรคติดต่ออย่างเคร่งครัด และส่งเสริมการเปิดตลาดสู่ภายนอกโดยใช้ระบบการตลาดออนไลน์ รวมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนและเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) เช่น ระบบโลจิสติกส์ (รวบรวม จัดเก็บ และกระจายสินค้า) แพลตฟอร์มการค้าสินค้าชุมชน (Community trading Platform) เป็นต้น (3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมสาธารณประโยชน์ระดับชุมชน ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับ คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นแหล่งจ้างแรงงาน เช่น พัฒนาแหล่งน้ำ ซ่อมแซมปรับปรุงถนน/ระบบระบายน้ำ ภายในชุมชน WiFi Hotspot ขุดลอกคูคลองลำรางสาธารณะ ปลูกป่าชุมชน เป็นต้น (4) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน โดยให้หน่วยงาน องค์กร และสถาบันการศึกษานับสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและชุมชน เช่น ความรู้ด้านการเงิน/ดิจิทัล ภาษาต่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/นวัตกรรมสนับสนุนการผลิตและการแปรรูป การใช้ Social Media และดิจิทัล สนับสนุนการตลาด/การให้บริการของชุมชน เป็นต้น และ (5) เกิดการฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยดึงดูดคนรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการที่มีความรู้และศักยภาพกลับคืนถิ่นเพื่อไปประกอบกิจการในท้องถิ่นของตนเอง

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการที่จะก่อให้เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพในท้องถิ่นและชุมชนในระยะยาว โดยเฉพาะผู้จบการศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจระดับชุมชนและก่อให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ชนบทได้อย่างยั่งยืน

4.3.3 แผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน: จัดทำมาตรการด้านภาษีและหรือมิใช่ภาษี เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการรายย่อย การใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศเป็นหลัก และการท่องเที่ยวภายในประเทศในช่วงหลังจากสถานการณ์การระบาดยุติแล้ว

4.3.4 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกย่องระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป : มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทางด้านการค้า การลงทุน การผลิตและการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชนที่ได้ดำเนินการในข้อ 4.3.1 และข้อ 4.3.2 ให้เป็นไปอย่างสะดวก ปลอดภัย มีมาตรฐานบนต้นทุนที่แข่งขันได้ ได้แก่

1) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบชลประทาน โดยการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำทั้งขนาดกลางและขนาดเล็ก น้ำบาดาลที่มีความพร้อมในการดำเนินการ ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยภาคการเกษตรให้มีน้ำใช้เพียงพอต่อการเพาะปลูกแล้ว ยังเป็นการกระจายเม็ดเงินลงทุนไปในพื้นที่ต่าง ๆ และจะเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำของประเทศเพื่อรองรับในกรณีภัยแล้ง และอุทกภัยในอนาคตได้ด้วย

2) การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ โดย

- การพัฒนา/ปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมในรูปแบบต่างๆ ให้สามารถเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าจากชุมชน/ท้องถิ่นสู่ประตูการค้าหรือจุดต้นทางการเดินทางที่สำคัญของประเทศ อาทิ ท่าเรือระหว่างประเทศ ท่าอากาศยาน สถาบันการศึกษา แหล่งท่องเที่ยว นิคมอุตสาหกรรม ได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และมีต้นทุนลดลง

- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาทิ ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า โดยให้ความสำคัญกับโครงการที่ช่วยสนับสนุนให้สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของภาครัฐได้อย่างเป็นรูปธรรม

3) การพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนเกิดการวิจัยและพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มภายในประเทศในลักษณะบูรณาการ ทั้งในส่วนของการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประกอบอาชีพของประชาชนทั้งในระดับครัวเรือน วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงรองรับการประกอบธุรกิจในภาคการผลิตและภาคบริการในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร 5G เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในอนาคต ตอบสนองต่อความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ครอบคลุมและทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการค้าออนไลน์ภายในประเทศที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชน ผู้ประกอบการ ชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรงและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตของชุมชน

5. กรอบระยะเวลาดำเนินงาน

กิจกรรม	พฤษภาคม					มิถุนายน				กรกฎาคม					สิงหาคม					กันยายน			
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4
1. รับฟังความคิดเห็นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างกรอบ นโยบาย Focus Group/ Public Hearing	■	■																					
2.เตรียมการร่างร่างกรอบนโยบายเสนอคณะกรรมาธิการ	■	■																					
3. คณะกรรมาธิการฯ พิจารณาทบทวนและ finalize กรอบนโยบาย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี		■																					
4. เสนอ ครม. เห็นชอบกรอบนโยบาย			■																				
5. จัด Project planning workshop ร่วมกับหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าของโครงการ				■	■																		
6.หน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอ สศช.						■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
7. สศช. เสนอคณะอนุกรรมาธิการฯ พิจารณาภายใน 10 วัน										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
8. คณะอนุกรรมาธิการฯเสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการฯ ภายใน 7 วัน										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
9 คณะกรรมาธิการฯ พิจารณาภายใน 13 วัน										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
10. เสนอผลการพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรี										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
11. หน่วยงานเริ่มดำเนินโครงการ										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				